

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1So/45/2014
Identifikačné číslo spisu:	3013200573
Dátum vydania rozhodnutia:	25.08.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Elena Berthotyová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:3013200573.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD. a členov senátu JUDr. Ing. Miroslava Gavalca, PhD. a JUDr. Jany Henčekovej, PhD., v právnej veci navrhovateľa: H. I., trvale bytom D. F. XXXX/X, M. Q. F., t. č. Ústav na výkon trestu odňatia slobody, Dukelská štvrť 941/10, PP 21/B, Dubnica na Váhom, proti odporkyni: Sociálna poisťovňa - ústredie, so sídlom ul. 29. augusta 8 - 10, 813 63 Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 12.03.2013, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne č. k. 12Sd/197/2013-39 zo dňa 06.02.2014, jednomyseľne, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trenčíne č. k. 12Sd/197/2013-39 zo dňa 06.02.2014 p o t v r d z u j e .

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd napadnutým rozsudkom potvrdil podľa § 250q ods. 2 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len „O.s.p.“) preskúmané rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 12.03.2013, ktorým odporkyňa podľa § 73, § 112 ods. 4 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov zamietla navrhovateľovu žiadosť o zvýšenie invalidného dôchodku s odôvodnením, že podľa posudku posudkového lekára sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočky v Považskej Bystrici zo dňa 26.02.2013 je naďalej invalidný podľa § 71 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení s rovnakou mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť ako pri predchádzajúcom posúdení jeho zdravotného stavu 60 %. Z toho dôvodu navrhovateľovi patrí invalidný dôchodok v nezmenenej sume, nakoľko sa nezmenili skutočnosti rozhodujúce na nárok na výplatu invalidného dôchodku.

V odôvodnení krajský súd uviedol, že v súdnom konaní sa posudzovaním schopnosti navrhovateľa vykonávať prácu zaoberali príslušní posudkoví lekári. Podľa § 153 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení lekársku posudkovú činnosť pri výkone sociálneho poistenia vykonáva posudkový lekár sociálneho poistenia príslušnej pobočky s posudkovým lekárom sociálneho poistenia Sociálnej

poisťovne, ústredie. Posudkoví lekári po podaní opravného prostriedku navrhovateľa posúdili, či má navrhovateľ dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav a aký má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Dospeli k jednoznačnému záveru, že navrhovateľ je naďalej invalidný podľa § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení, lebo pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Posudkoví lekári vo svojich posudkoch odôvodnili, prečo navrhovateľ je naďalej invalidný podľa § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. s rovnakou mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 60% (ako pri predchádzajúcom posúdení navrhovateľovho zdravotného stavu). Z uvedeného dôvodu navrhovateľovi patrí invalidný dôchodok v nezmenenej sume, nakoľko sa nezmenili skutočnosti rozhodujúce na nárok na výplatu invalidného dôchodku a jeho sumu podľa § 73 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z..

Proti rozsudku krajského súdu podal navrhovateľ včas odvolanie v ktorom uviedol, že jeho zdravotný stav sa podstatne zhoršil, pričom tvrdí, že jeho zdravotný stav nebol v konaní správne posúdený. Navrhovateľ žiada o ďalšie lekárske vyšetrenia, nakoľko trpí bolesťami kolena a taktiež aj slabou orientáciou. Navrhuje preto odvolaciemu súdu, aby zrušil rozhodnutie odporkyne a vec jej vrátil na ďalšie konanie alebo aby mu priznal plnú invaliditu.

Odporkyňa vo vyjadrení k odvolaniu uviedla, že dôvody, ktoré uvádza navrhovateľ v odvolaní, nepovažuje za opodstatnené. Posúdenie dlhodobu nepriaznivého zdravotného stavu a jeho následkov na schopnosť fyzickej osoby vykonávať zárobkovú činnosť vyžaduje odborné lekárske znalosti. Vo veciach sociálneho poistenia je dokazovanie v tomto smere zverené posudkovým lekárom sociálneho poistenia, a to tak na účely správneho, ako aj súdneho konania. Navrhovateľ v odvolacom konaní neuviedol žiadne také nové skutočnosti, ktoré by spochybňovali úplnosť, objektivitu a presvedčivosť posudkov posudkových lekárov sociálneho poistenia zadovážených v tomto konaní a ktoré by prijatý záver v posudkoch posudkových lekárov sociálneho poistenia spochybnili alebo vyvrátili. Skutkové okolnosti týkajúce sa rozsahu zdravotného poškodenia navrhovateľa boli dostatočne ozrejmene príslušnými posudkovými lekármi sociálneho poistenia, sú z hľadiska skutkového úplné, dostatočne podložené odbornými vyšetreniami a nálezmi, ako aj zdravotnou dokumentáciou, sú bez nejasností a vnútorných rozporov a vo svojich záveroch sa zhodujú. Nebol preto daný dôvod na ďalšie dokazovanie. Navrhovateľ v konaní nepreukázal, že by jeho zdravotný stav bol zhoršený v rozsahu odôvodňujúcom určenie vyššej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, a preto mu nárok na zvýšenie sumy invalidného dôchodku nevznikol. Navrhuje preto odvolaciemu súdu, aby rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní podľa § 212 O.s.p. Po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.) a že ide o rozsudok, proti ktorému je podľa ustanovenia § 201 v spojení s ust. § 250s prvá veta O.s.p. odvolanie prípustné, dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa nemožno vyhovieť. Rozhodol jednomyseľne bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ust. § 250ja ods. 2 O.s.p. s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (www.nsud.sk). Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 25. augusta 2015 (§ 156 ods. 1 a 3 O.s.p.).

Podľa § 244 ods. 1, 2 a 3 O.s.p. v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy. V správnom súdnictve preskúmajú sudy zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov štátnej správy, orgánov územnej samosprávy, ako aj orgánov záujmovej samosprávy a ďalších právnických osôb, ako aj fyzických osôb, pokiaľ im zákon zveruje rozhodovanie o právach a povinnostiach fyzických a právnických osôb v oblasti verejnej správy. Rozhodnutiami správnych orgánov sa rozumejú rozhodnutia vydané nimi v správnom konaní, ako aj ďalšie rozhodnutia, ktoré zakladajú, menia alebo zrušujú oprávnenia a povinnosti fyzických alebo právnických osôb alebo ktorými môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb priamo dotknuté.

Podľa § 70 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, poistenec má nárok na invalidný dôchodok, ak sa (1.) stal invalidný, (2.) získal počet rokov dôchodkového poistenia uvedený v § 72 a (3.) ku dňu vzniku invalidity nespĺňa podmienky nároku na starobný dôchodok alebo mu nebol priznaný predčasný starobný dôchodok.

Podľa § 71 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, poistenec je invalidný, ak pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

Podľa § 71 ods. 4 zákona o sociálnom poistení, pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje na základe

- a) lekárskeho správneho a údajov zo zdravotnej dokumentácie zdravotníckeho zariadenia a zhodnotenia liečby s určením diagnostického záveru, stabilizácie ochorenia, jeho ďalšieho vývoja, ďalšej liečby a
- b) komplexných funkčných vyšetrení a ich záverov, pričom sa prihliada na zostávajúcu schopnosť vykonávať zárobkovú činnosť, zostávajúcu schopnosť prípravy na povolanie, možnosti poskytnutia pracovnej rehabilitácie alebo rekvalifikácie.

Podľa § 73 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, suma invalidného dôchodku poistenca, ktorý má percentuálny pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 70%, sa určí ako súčin priemerného osobného mzdového bodu, obdobia dôchodkového poistenia získaného ku dňu vzniku nároku na invalidný dôchodok, ku ktorému sa pripočíta obdobie od vzniku nároku na invalidný dôchodok do dovŕšenia dôchodkového veku a aktuálnej dôchodkovej hodnoty; § 63 ods. 1 tretia veta a štvrtá veta platia rovnako.

Podľa § 73 ods. 2 zákona o sociálnom poistení, suma invalidného dôchodku poistenca, ktorý má percentuálny pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť najviac o 70%, sa určí ako súčin percentuálneho poklesu schopnosti poistenca vykonávať zárobkovú činnosť, priemerného osobného mzdového bodu, obdobia dôchodkového poistenia získaného ku dňu vzniku nároku na invalidný dôchodok, ku ktorému sa pripočíta obdobie od vzniku nároku na invalidný dôchodok do dovŕšenia dôchodkového veku, a aktuálnej dôchodkovej hodnoty; § 63 ods. 1 tretia veta a štvrtá veta platia rovnako.

Podľa § 153 ods. 5 zákona o sociálnom poistení, lekársku posudkovú činnosť podľa odseku 1 vykonáva posudkový lekár sociálneho poistenia príslušnej pobočky a posudkový lekár sociálneho poistenia ústredia (ďalej len „posudkový lekár“) a podľa odseku 2 písm. b) aj určený zamestnanec Sociálnej poisťovne za osobnej účasti poistenca alebo poškodeného.

Predmetom odvolacieho konania bolo preskúmanie rozsudku krajského súdu, preto primárne, v medziach odvolania, preskúmal Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok krajského súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie odporkyne, ktorým zamietla navrhovateľovu žiadosť o zvýšenie invalidného dôchodku.

Najvyšší súd sa s poukazom na ustanovenie § 219 ods. 2 O.s.p. v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku krajského súdu, konštatuje správnosť dôvodov, na základe ktorých krajský súd rozhodol a pre zdôraznenie správnosti rozsudku doplnil ďalšie dôvody.

Zo spisu vyplýva, že zdravotný stav navrhovateľa bol po podaní návrhu na preskúmanie rozhodnutia odporkyne znovu posudzovaný posudkovým lekárom sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočky v Považskej Bystrici dňa 17.05.2013, ktorý nevyhovelo opravnému prostriedku navrhovateľa a v plnom rozsahu zotrval na pôvodnom posudku zo dňa 26.02.2013, že navrhovateľ je naďalej invalidný s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 60% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Posudkový spis postúpil posudkovému lekárovi Sociálnej poisťovne, ústredie, vysunuté pracovisko Košice na II. stupňové konanie. Posudková lekárka dňa 09.07.2013 rozhodla tak, že navrhovateľ je

invalidný podľa, lebo pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je naďalej 60% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

K hore uvedenému záveru dospela posudková lekárka po zhodnotení všetkých lekárskeho nálezu. Posudková lekárka sa zaoberala v posudku pracovnou, sociálnou, objektívnou anamnézou navrhovateľa, jeho subjektívnymi ťažkosťami a dospela k záveru, že rozhodujúcim zdravotným postihom navrhovateľa sú - duševné choroby a poruchy správania s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v percentách podľa prílohy 4, kapitoly V, položka 7. písm. b) zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v platnom znení na 60% (z rozmedzia 50 - 60%).

V celkovom posudku uviedla, že navrhovateľ od roku 2009 uznaný invalidným s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 60% pre syndróm závislosti od alkoholu - ťažkú formu. V dávnej minulosti mal opakované úrazy - zlomenina pravej stehennej kosti bez trvalých následkov a polytrauma po páde zo strechy so zlomeninou rebier, zlomeninou ľavého predlaktia, zlomeninou očnice a poškodením (ruptúrou) pečene taktiež bez závažnejších následkov. Podľa anamnézy navrhovateľ je v sledovaní aj pre DNU, hepatopatiu s ľahkou biochemickou aktivitou a psoriázu. T. č. v žiadosti o zhoršenie zdravotného stavu navrhovateľ doložil psychiatrické vyšetrenie z 01/2013, ktoré nedokumentujú zhoršenie zdravotného stavu navrhovateľa oproti predchádzajúcim posudkom. Podľa aktuálneho psychiatrického vyšetrenia ide naďalej o ťažkú formu alkoholizmu s ľahkým až stredne ťažkým psychosyndrómom. V rámci opravného prostriedku navrhovateľ doložil aj aktuálne ortopedické vyšetrenie 04/2013, podľa ktorého sa jedná o léziu mediálneho menisku ľavého kolena s odporúčením artroskopického operácie koncom roku 2013. Uvedené ochorenie je z posudkového hľadiska nedoriešené, môže sa hodnotiť až po ukončení kompletnej pooperačnej liečby, vrátane rehabilitačnej. Iné aktuálne odborné nálezy, žiadosti neboli doložené ani po vyžiadaní.

Za rozhodujúce zdravotné postihnutie posudková lekárka stanovila naďalej poruchu psychiky a správania zapríčinené užitím alkoholu - ťažkú formu so zaradením do kapitoly V. položka 7 písm. b) - naďalej s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 60%. Lézia mediálneho menisku je v štádiu operačného riešenia a pooperačnej liečby, preto toto ochorenie nebolo možné zhodnotiť.

V preskúmvanej veci odvolací súd, obdobne ako krajský súd, musí konštatovať, že lekárske posudkovú činnosť za účelom posúdenia schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť vykonáva najmä posudkový lekár sociálneho poistenia príslušnej pobočky a posudkový lekár sociálneho poistenia ústredia. V zmysle konštantnej judikatúry vyplýva, že lekárske posudok ako výsledok lekárskej posudkovej činnosti je len jedným z podkladov pre rozhodnutie správneho orgánu, ale nie je rozhodnutím, ktoré by mohlo byť samostatne predmetom súdneho preskúmania. Súd ho môže hodnotiť ako jeden z dôkazov v konaní o preskúmanie rozhodnutia podľa V. časti O.s.p. (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7So/138/2009 zo dňa 15.12.2009). V konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu, ktorého podkladom je posudok (lekárska správa) o poklese schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť súd skúma aj to, či pri posudzovaní boli vzaté do úvahy všetky relevantné námietky účastníka konania, a teda či taký posudok je úplný, logický a presvedčivý a či dokazovanie v správnom konaní bolo vykonané v dostatočnom rozsahu (Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 9Sžso/24/2011 z 25.05.2011).

Z naznačenej súdnej praxe odvolací súd preskúmal lekárske posudky posudkových lekárov odporkyne len z toho hľadiska, či tieto sú úplné, logické a presvedčivé a či dokazovanie v správnom konaní bolo vykonané v dostatočnom rozsahu. Odbornú stránku lekárskeho posudkov však odvolací ako aj prvostupňový súd nemohol preskúmať. Vzhľadom k tomu, že spomínané lekárske posudky sa v závere zhodujú vo výslednej miere poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, pričom postupy a zistenia vedúce k takému záveru sa od seba zásadným spôsobom neodchyľujú, súd rozhodol podľa § 219 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 250ja ods. 3 druhá veta O.s.p. tak, že rozsudok krajského súdu potvrdil ako vecne správny.

Na záver najvyšší súd poznamenáva, že v prípade, ak by v budúcnosti došlo k relevantnej zmene zdravotného stavu navrhovateľa a k jeho zhoršeniu, môže navrhovateľ opätovne požiadať o priznanie invalidného dôchodku na základe nového preskúmania miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol súd podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 250k ods.1 a § 250l ods. 2 O.s.p. tak, že účastníkom ich náhradu nepriznal, lebo navrhovateľ v konaní nebol úspešný a odporkyňa nárok na náhradu trov konania nemá.

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol pomerom hlasov členov senátu 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.